

Kdor se z volkovi družijo, mora z njimi tudi tuliti

Vsebina

Kdor se z volkovi družijo, mora z njimi tudi tuliti.	3
Letošnje leto rekorden posek zaradi lubadarja na Gorenjskem, Koroškem in Kočevskem	4
Zakaj se jeseni že poleti sušijo?	5
Husqvarna 550 XP Mark II	9
ISIE PRO- ergonomsko zasnovana sadilna lopata.	12
Odkrit genom bele jelke.	14
Savna za lubadarje	15
lnšpekcijski nadzor sledljivosti lesa	16

Japonski polotok Kii je tradicionalno japonsko podeželje, ki ga v 90% pokriva gozd. Ljudje so se nekdaj preživljali s pridelavo riža, po letu 1960 pa se je ta del Japonske pričel hitro prazniti. Japonska vlada se je na praznjenje območja odzvala s plakati na tokijski podzemni železnici, kjer so vabili mlade, naj pridejo nazaj. Od leta 1960 do leta 1995 je število prebivalcev, starih nad 60 let z 11 odstotkov naraslo na 44 odstotkov, populacija na tem polotoku pa se je do leta 2005 prepolovila. John Knight z univerze Oxford je v obsežni antropološki študiji, ki proučuje odnose človeka z divjadjo ugotovil, da je prazno podeželje vplivalo na hiter porast številčnosti divjadi in njihovega vpliva na okolje. Hkrati s praznjenjem podeželja se je v petdesetih letih prepolovilo tudi število lovcev. Lov je na Japonskem izjemno prezrta in nepopularna dejavnost, deloma zaradi budističnega prepričanja, ki živali pojmuje kot bitja z dušo, po drugi strani pa se Japoncem lov zdi ena od krutih dejavnosti. Lovci svoj obstoj upravičujejo zaradi svoje pomembne družbene koristi, ko na primer posredujejo pri konfliktnih ljudi z divjadjo. Ker je lovcev izjemno malo, so njihovi biologi prišli na idejo, da je na Japonsko ponovno potrebno naseliti volkove. Od leta 2000 naprej na Japonskem govorijo o »volkomaniji«, saj je foto lov, geocoaching in druge rekreacije postal izjemno priljubljen. Starci, ki so ostali na polotoku Kii, so navajeni vsega in z divjadjo sobivajo. Za mlade družine, ki so se vrstile na polotok, je divjad problem. Mladi povratniki so večinoma intelektualci, njihov cilj pa je samopreskrba s hrano. Poleg kmetovanja seveda delajo izven kmetije, vendar pa s samooskrbo želijo močno znižati izdatke za prehrano ter živeti sonaravno. Volkovi so na Japonskem uradno izginili leta 1905, ko sta še obstajali dve podvrsti volkov. A ljudstvo je kmalu po iztrebljenju populacije iz davnega spomina priklicalo staro izročilo, po katerem se ubijalcu volkov pričnejo dogajati slabe stvari, kajti duša ubitega volka se vrne...

Japonska kultura ima z evropsko le malo opravka, vendar pa je slika njihovega podeželja izrazito podobna srednjeevropski. Študije, ki jih je opravil Stephen Kellert, kažejo, da je volk v Združenih državah, na Japonskem in v Nemčiji pridobil status kultne živali, ki se je ne sme ubijati. Ta, očitno vse svetovni trend, ki sledi obdobju industrializacije, ko je bilo potrebno podeželje »očistiti«, je posledica spoznanj, da biotska raznovrstnost z vso hitrostjo pada in da so volku sledile mnoge druge živalske in rastlinske vrste. V Združenih državah je volk postal barometer spreminjanja in konfliktnosti populacij divjadi, prisotnost velikih zveri pa pomeni indikator zdravja določenega ekosistema.

Parlamentarni odbor za človekove pravice in ustavne zadeve pri Evropskem parlamentu je v letu 2018 naročil raziskavo o velikih zvereh in dobrih praksah v državah članicah. Avtorji so španski raziskovalci, ukvarja pa se s posledicami prisotnosti medveda, risa, volka ter rosomaha in načini upravljanja s temi zvermi. Iz študije je razvidno, da si večina evropskih držav pri škodah zaradi velikih zveri pomaga z odškodninami. Kot poroča vir (2013), je na Norveškem znašala odškodnina za povzročeno škodo 1,5 milijona, v španskih Kantabrijskih gorah 321.000 ter v Sloveniji 252.000 EUR. Mimogrede, na Norveškem je populacija medvedov v letu 2017 znašala 125 živali, 330 je bilo risov, 105-112 pa volkov. Obsežen dokument, ki je podlaga za načrtovan odstrel velikih zveri v Sloveniji poroča, da se trenutno v Sloveniji giblje okrog 900 medvedov, okrog 70 volkov ter nekaj risov. Kmetje, ki jim divjad povzroča škodo, se čutijo opeharjeni. Življenje v skoraj praznih hribovskih vaseh postaja težavno, saj kmetije ne zadoščajo več za preživetje, infrastruktura je slaba, delovnih mest izven kmetij je malo. Sistemi podpor v kmetijstvu so te kmetije prikrajšali za pomemben dohodek, sedaj jim le tega odžirajo tudi volkovi, ki jih prej ni bilo. Toleranca je minimalna. Navedena študija za ukrep, ki bo pripomogel sobivanju, priporoča povečanje finančnih podpor: Ne za odškodnine, temveč za raziskave o tem, kako preprečiti škode. Financiranje, ki ne bi povrnilo le škode zaradi poklanih živali temveč tudi neke vrste škodo zaradi psihičnih bolečin, ki jih povzročajo (pra)strah, zaenkrat ni predmet naših političnih parketov. Medtem, ko minister Zajc ne upa obljubiti ničesar, obupani kmetje iščejo tolažbo v propadlem politiku, ki je zavohal priložnost za kakšno dobro plačano funkcionarsko mesto. Morda pa bi morali, namesto da volkove preganjajo nazaj na Kočevsko, Zajcu in njemu podobnim ponuditi brezplačno bivanje v kakšnem glampingu v idiličnem okolju, ki se ga ne branijo niti volkovi?

Ko začnejo tuliti volkovi, pobegnejo celo psi.

Veronika Valentar

Izdajatelj:
KMETIJSKA ZALOŽBA, d.o.o.
Stari trg 278,
2380 Slovenj Gradec

Glavni urednik: mag. Andrej GOLOB
Odgovorna urednica: Veronika Z. VALENTAR
Stalni sodelavci: mag. Marjan DOLENŠEK,
Marko KENDA, Jože KOVAČ,
dr. Nike KRAJNC, Jože MORI

Tehnični urednik: Janez GRABEC
Oblikovanje, grafična priprava:
Kmetijska založba, d.o.o
Naklada: 5 000 izvodov

Naslov uredništva:
GOZD in obnovljivi viri,
Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec
tel.: (02) 88 56 700
e-pošta: kmetovalec@km-z.si,
http: www.kmetovalec.com

Naročnine in oglasno trženje:
KMETIJSKA ZALOŽBA, d.o.o.
Stari trg 278, 2380 Slovenj Gradec
tel.: 05 90 10 576
e-pošta: oglasi@km-z.si

Cena posamezne številke: 7,50 €
Letna naročnina (4 št.): 30 €
9,5 % DDV je vključen v ceno

Izdaja je namenjena naročnikom.

Fotografija na naslovnici: Marjan Dolenšek